

van Scheepens en vijf andere militairen waren twee Britse *Intelligence*-officieren toegevoegd. Pel had gehoopt dat men van Seumanjam uit een hem bekend Atjehs volkshoofd zou kunnen bereiken aan wie, als deze tot medewerking bereid was, gevraagd zou worden een inheemse verzetsgroep te vormen die steun zou geven aan nieuwe geheime agenten; de taak van deze laatsten zou zijn, de aardolie-installaties aan Sumatra's oostkust te saboteren en de clandestiene rubberuitvoer te bevorderen.

Bij Troemon liep het bijna mis: de *party* werd er eerst aan de praat gehouden en vervolgens van achter het strand met geweren en automatische wapens bestookt – zij moest toen onmiddellijk naar de 'O 24' terugkeren.

Op 19 april, twee dagen later, werd bij Seumanjam een eerste landing uitgevoerd. Het door Pel bedoelde volkshoofd liet zich niet zien en de *party* verliet het landingspunt na twintig minuten. Zij kwam op de avond van de 20ste in het duister terug en pikte toen twee Atjehse landbouwers op, die op jacht waren. 'Tocht zeet nuttig geweest', seinde Helfrich aan Furstner, 'ondanks teleurstelling houding bevolking, door bekomen waardevolle inlichtingen, van deze belangrijkste aanleg vliegveld bij Meulaboh . . . Twee Atjehers opgepikt, die te Ceylon verhoord, nog niet gereed.'¹ Nu, die eenvoudige lieden, aldus Cruickshank, '*turned out to be a nuisance. After they had been interrogated, no one knew what to do with them*'² – dat is niet geheel juist: Helfrichs chef-staf, schout-bij-nacht van der Kun, zond de twee naar een Islamietische enclave op het Hindoese Ceylon en, aldus later van der Kun, 'ze kwamen na een paar weken getrouwd terug, dus het liep nogal los.'³

★

Behalve de 'O 24' was in april '43 ook de 'O 21' bij een geheime operatie met betrekking tot Sumatra betrokken: de boot zette op de 18de bij Belawan twee groepen van elk vier Chinezen aan land, die door generaal Lai Ti gerecruteerd waren. Van wat zij bereikt hebben, weten wij slechts dat een Ambonnesese militair van het Knil, die zich met vier Timorese militairen aan krijgsgevangenschap had weten te onttrekken, in juni '43

¹ Telegram, 3 mei 1943, van Helfrich aan Furstner (ARA, Alg. Secr., Eerste Zending, XXIV, 20-1). ² Cruickshank: *SOE in the Far East*, p. 141. ³ Getuige L. G. L. van der Kun, *Eng.*, dl. VIII c, p. 675